

**තෝරාගත් සෙල්ලිපි කිහිපයක් ඇසුරෙන් හෙළිවන පුරාණ ශ්‍රී ලංකාවේ ජල
කලමනාකරණය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්.**

ඩබ්ලිව්.ඒ.ඩී.ජේ.ජේ.සී ජයසිංහ¹ පී.ආර්.ඒ.එස් හපුගොල්ල²

මහින්දාගමනයෙන් පසු ඇරඹුණු අක්ෂර ලිවීමේ කලාවට මෙරට ඉතිහාසය තුළ හිමිවන්නේ සුවිශේෂී ස්ථානයකි. එලෙස බිහිවූ අක්ෂරයන් මුල්කාලීනව ලිවීම කරන ලද්දේ විවිධාකාර ලිපි වශයෙන් වන අතර එයින් සෙල්ලිපි වලට විශේෂ ස්ථානයක් හිමිවන්නේ විවිධාකාර අදහස් සමාජය වෙතට ලබාදීම නිසාවෙනි. එහිදී ජල කලමනාකරණය පිළිබඳව එම සෙල්ලිපි වල සඳහන් වන කරුණු අනුව අවබෝධ වන්නේ අතීත පාලකයන් මෙන්ම ජනයා ද ජලය වටිනාකමින් ඉහළ වස්තුවක් ලෙස සැලකූ බවයි. එහිදී මෙරටින් හමු වූ සෙල්ලිපි වල පුරාණ ජල කලමනාකරණය පිළිබඳ සඳහන් වන්නේ මොනවාද, ජල කලමනාකරණය සඳහා පැවති නීති සහ එම නීති කෙසේ ක්‍රියාත්මක වන්නේ ද? හා අධීක්ෂණයට සිටියේ කවුරුන් ද? සහ එම සාධකයන් මෙරට ඉතිහාසය ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමේදී කොතෙක් දුරට වැදගත් වූවා ද? යන වග සොයා බැලීම මෙහි මූලික අරමුණ වේ. එසේම පුරාණයේ මෙරට සාර්ථක ජල කලමනාකරණයක් පැවති බවට සෙල්ලිපි මූලාශ්‍ර මගින් ප්‍රකාශ වන කරුණු වල වලංගු බව තහවුරු කිරීමට පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක ප්‍රමාණවත් ද? නැතහොත් සාහිත්‍ය මූලාශ්‍ර උපයෝගී කරගත යුතු ද? එසේම එම සාධකයන් වර්තමාන ජල කලමනාකරණය සඳහා භාවිතා කල හැක්කේ කෙසේ ද? යන්න අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ මූලික ගැටළු ලෙස පෙන්වාදිය හැකිය. මෙම ගැටළු සඳහා විසඳුම් සෙවීමට ක්ෂේත්‍ර ගවේෂණයන් මෙන්ම ක්ෂේත්‍ර නොවන ගවේෂණයන් යොදාගන්නා ලදී. එහිදී ක්‍රි.පූ 3වන සියවසට අයත් බ්‍රාහ්මී ලෙන්ලිපි වල ජලය එක්කිරීම උදෙසා වැව්ද ජලය බෙදාහැරීම උදෙසා අමුණු ද තැන වූ බව සඳහන් වේ. තවද ක්‍රි.පූ 2වන සියවසට අයත් දුටුගැමුණු රජුගේ “තෝනිගල ලිපියෙන්” නිර්මාණය කරන ලද වැවක් පරමාකන්ද විහාරයට පූජා කළ බවත් නවීචේරිමලන් හමුවූ තවත් ලිපියක අඩිගම ස්ථානයේ තිබූ වාරි මාර්ගයක් ගැනත් සඳහන් වේ. එසේම ක්‍රි.පූ 2වන සියවසට අයත් “මිත්චිල සෙල්ලිපියේ” ද සඳහන් වන්නේ කුටකණ්ණනිස්ස රජු රදගම නමින් ඇලක් නිර්මාණය කළ බවය. ඒ අනුව පැහැදිලි වන්නේ ක්‍රිස්තු පූර්ව අවධියේ දී මෙරට ජල පද්ධතිය කලමනාකරණය කිරීම උදෙසා මෙරට පාලකයන් කැප වූ බවට සාක්ෂි ලෙස සෙල්ලිපි මූලාශ්‍ර උපයෝගී කරගත හැකි බවයි. එසේම අපර බ්‍රාහ්මීය අවධියට අයත් “ඉරියාව ලිපියේ” පරුමක හදන නම් අයෙක් විසින් වැවක් දිපිගල්ල විහාරයට පූජා කළ බව සඳහන් වේ. එසේම “හදගල අපර බ්‍රාහ්මීය ලිපියක” නක නගරයේ වැවේ හිමිකාර පුද්ගලයා උපසක දස ලෙසත්” තෝරමයිලෑව ලිපියේ” පුනපිටික වැවේ භාරකරු උපසක විනු ගැනත් සඳහන් වන්නේ ජල කලමනාකරණය කිරීම උදෙසා මෙරට පුද්ගලයන් සිටි බවට සෙල්ලිපි මූලාශ්‍ර මගින් තහවුරු කරමිනි. සෙල්ලිපි මූලාශ්‍රයන් මගින් සමකාලීන තොරතුරු එලෙසම ලබාදෙන නිසාත් සාහිත්‍ය මූලයන්ට සාපේක්ෂව වැඩි විශ්වාසයක් ඒ තුළ පවති නිසාත් පුරාණ ජල කලමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් සෙල්ලිපි මූලාශ්‍රයන්ගේ තොරතුරු වඩාත් ඵලදායී මූලාශ්‍රයන් ලෙස පෙන්වාදිය හැකිය. ඒ අනුව මෙම අධ්‍යයනයේ අවසන නිගමනය වශයෙන් එළඹිය හැකි වන්නේ මෙරට ඉතිහාසය තුළ පූර්ව මෙන්ම අපර බ්‍රාහ්මීය සෙල්ලිපි මෙරට විදීමත් ජල කලමනාකරණය පද්ධතියක් තිබුණු බවට පුරාවිද්‍යාත්මක තහවුරු කරන බවයි.

මූලාශ්‍ර පද- කලමනාකරණය, ජල කලමනාකරණය, සෙල්ලිපි, පූර්ව බ්‍රාහ්මීය, අපර බ්‍රාහ්මීය, මූලාශ්‍ර

¹² පුරාවිද්‍යාව හා උරුම කලමනාකරණ අධ්‍යයනාංගය, සමාජීය විද්‍යා හා මානව ශාස්ත්‍ර පීඨය, ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය. janithjayanath7@gmail.com